

Šaljemo Vam bratski pozdrav!
Zofija V. Bugarinović, učiteljica. — Vlastimir Bugarinović, uprav. škole, Brestovac, srez Leskovački, Srbija.

To je dokaz, da ne želimo samo spoznati našo domovino, želimo tudi medsebojnega spoznavanja! Biti moramo tovariši ne samo po imenu, ampak tudi v resnici! — Na razna vprašanja, kako je s članarino, pravili itd. odgovorjam, da se bo o Veliki noči najbrže vršil v Zagrebu ali Brodu na Savi sestanek zastopnikov vseh pokrajin in po tem sestanku sporočamo vse potrebno!

Tovariši (ice)! Razmotrivajte »F. U. J. U.« pri zborovanjih in pošljite konkretne predloge!

Začetek je težak, nadaljevatj še težje, a vztrajati naitežje!

Za Priljubljeni odbor »F. U. J. U.«
Sl. Mrovlje, mešč. učit., Ribnica

Učiteljski pevski zbor.

— Pevski zbor. Prihodnja pevska vaja 12. in 13., eventualno še 14. marca t. l. Udeležiti se je gotovo prav vsi, ker se vrši teden pred koncertom! Ravnajte se po okrožnici, ki jo dobite te dni. Kdor je ne dobi do nedelje 21. t. m., naj jo reklamira. Vajo prestavljati na drug termin — tehnično nemogoče. Priglašenci — ne mož beseda — vrnite vsaj »Našo pesem« in ne delajte nam nepotrebnih stroškov! Pevski pozdrav in na svideenje! — Andro Sežun.

Splošne vesti.

— Ker uredništvo ni prejelo nobenega dopisa proti Deklaraciji in se tudi edini dopisnik ni odzval, da bi pristal na podpis pod članek, pozivamo vse tovariše, ki imajo pomisleke, da se oglašijo. Nujna potreba je, da se v razčiščenje idejne načelne smeri navedejo protiarargumenti in razloži, ki govore proti smeri stanovske politike, kakor jo zahteva Deklaracija. Dosedaj še nismo prejeli nobenega takega članka, zavrnili pa smo že mnogo člankov za Deklaracijo, ker niso ustrezali pogojem, ki jih je sklenila za dopisnike organizacijska eksekutiva. Tudi resoluciji nismo prejeli takih. Sklepi odbora Radovljiskega društva in zborovanja Konjiškega društva so se vrnili po soglasnem sklepu eksekutive, da se odstranijo formalni pomisleki in pridejo nato v list.

— Člani eksekutive Pov. UJU — Ljubljana. Ker so nekateri člani društva na nejasnem glede organizacije eksekutive, jih opozarjamo, da je bilo točno objavljeno tozadevno pojasnilo v »Učit. Tov.« iz seje ožjega sosveta. Eksekutiva se je sestavila le radi tega, da jih več odloča o organizacijskih, tainških, blaginjskih in uredniških zadevah in ne le po eden; torej popolnoma demokratično. Pooblastilo je dal eksekutivi ožji sosvet, ker so pogoste seje ožjega sosveta predrage. V eksekutivi so pov. namestnik tov. Grus, tainik tov. Lapajne, blaginik tov. Fexije in urednik tov. Dimnik ter član ožjega sosveta tov. Vil. Rus, proti naknadni potrditvi ožjega sosveta.

— Ugotavljamo z ozirom na dvome pravičnega konstituiranja sedanega poverjenštva, da sta poverjenik in strokovni tainik pravilno sama odstopila. Da je širji sosvet vzel to na znanje, ker ni bilo ugovora. Ožji sosvet je vzel to na znanje na seji 16. jan. t. l. s tem, da je na podlagi čl. 13. Pravil UJU pravilno nominaliziral za tainika tov. Lapajneja in

FINK: ZBIRKA NAREDB IN ODREDB ZA OSNOVNE IN MEŠČANSKE ŠOLE TER UČITELJIŠČA V SLOVENIJI

★

V. zvezek

(Za dobo od 1.

jul. 1924. do konca

1. 1925.) izide v najkraj-

šem času v založbi SLOV.

ŠOL. MATICE, toda zunaj okvirja vsakoletnih rednih publikacij, narkar šolska upraviteljstva in vse učiteljstvo pravočasno opozarjamo. Poleg običajnega gradiva bo obsegal V. zv. natančen indeks vseh naredb k vsem petim zv.

Za naročila se bo

obračati na

knjigarno

★

UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

po pravih pravilno vpoklical v Ptuiju izvoljene namestnike tov. Vilhelma Rusa in tov. gospo Marijo Godčev. Interna izprememba je bila pravilno javljena policiji in predsedstvu UJU v Beogradu. — Kot poslovnega tainika (ne pa člana ožjega sosveta in eksekutive) je od ožjega sosveta nameščen tov. Josip Kobal za opravljanje tekočih pisarniških poslov.

— Z ozirom na gorostašno vest v Radovljiskem učiteljskem društvu, da je urednik »Učit. Tov.« povzročil razpust organizacij naprednih učiteljskih v Ljubljani in Mariboru, ugotavljamo, da ta vest absolutno ne odgovarja resnici. Ni nam znano, če so organizacije sploh res razpuščene. Take govorice so že malo zlobne. Uredništvo nima ne moči in ne stikov za take zadeve. Tudi nam ni znano, če ima nerodnost gospodov, ki so nesli v »Jutro« one »zaupnice« glede seje širjega sosveta — kake posledice. Ni na previdno objavljati take stvari in služijo oni gospodje, ki vlačijo mladino v take zadeve, več graje, kakor mladina sama. Z razširjanjem takih vesti, kakor je gornja, se na tudi ne bodo oprali.

— Ali se res seje razdor in se je zrušilo organizacijo? Nikakor ne! Tako tudi je oni, ki se hočejo s tem izogniti načelne debate o smeri stanovske politike. Ti tudi operirajo z osebnimi argumenti, da je Deklaracija namenjena proti gotovim osebam in gotovim strankam. Zato je le obsojati, če se na podlagi osebnih in strankarskih argumentov brez utemeljevanja zavrne Deklaracija. Za nas je in ostane to neobhodno potrebno načelno vprašanje, ki se ga da odvreči le s stvarnimi protiarargumenti, brez vmešavanja in vpliva dnevne politike in ki ga je treba razpravljati strogo s stanovskega stališča. Vsí argumenti, ki bazirajo le na osebnih utemeljevanjih in strankarsko političnih, kažejo le plitkost in imajo namen izogniti se načelne debate. Po načelni debati, ki jo nekateri sedaj smatrajo za razdor in razbitje naše organizacije, na ne bo naša organizacija le navidezno močna, temveč bo ravno s to debato dobila notranjo moč, ker bo članstvo dejno jasno orientirano.

— Ni res, kakor poroča »Jutro«, da so okrajna učiteljska društva odklonila Deklaracijo, temveč jo je sprejelo ze Maribor-okoliško, Logaško, Ptuijsko je preložilo obravnavo na prihodnje zborovanje, enako Novomeško, Litijško, Kamniško, Celjsko. Odklonilo jo je le Belokranjsko kar je vzrok osebni pritisk na članstvo od gotove strani. Tudi v Mariboru-mesto pride še na prihodnje zborovanje. Radovljško sploh ni razpravljalo o njej na zborovanju in je to najbolj debela laž »Jutra«. Tudi Konjiško društvo je ni odklonilo in priznava dobre stvari ter navaja tudi nekatere pomisleke. Nekatera društva so določila referente za in proti. To je vesel znak, ker se s tem vzgaja članstvo k stvarni in resni razpravi ter samostojnemu mišljenju, ne na kakor hočejo nekateri listi, ki bi po starih metodah kar radi vsilili svoje mnenje učiteljstvu in ga s par »šlagerji« radi preslepili. Ne vsiljujte se nam, bomo že sami povedali, če nam kaj ni všeč!

— Ali res ogroža Deklaracija širjega sosveta narodno edinstvo? Absolutno ne! Čitate zadnjo točko in preudari-te, da deklaracija z združenjem našega stanu v državi in povzdigi naše stroke ravno utrjuje to edinstvo in se v tem zrcali najbolj izrazit nacionalni pravec naše organizacije, njen nacionalni značaj in državna nacionalna naloga, ki jo Deklaracija utrjuje, ne pa ogroža. Grda laž je, kdor trdi, da je Deklaracija proti narodnemu edinstvu.

— Ali res ogroža Deklaracija širjega sosveta državno šolo? Absolutno ne! Državna šola je rešena danes že z ustavo in je glupost izrabljati sedaj to sredstvo v boju zoper Deklaracijo od strani politikov. Tudi Deklaracija ne ogroža državne šole ker se izreka za enotno učiteljsko organizacijo za celo državo, torej tudi za enotno državno šolstvo na podlagi izpopolnitve tozadevnih ustavnih določil. To je torej s silo privlečeno sredstvo v boju proti naši nestrankarski, strokovni organizaciji.

— Ali res ogroža Deklaracija širjega sosveta državno učiteljstvo? Le čitate Deklaracijo v oni točki, ko pravi, da se moramo boriti skupno z ostalim državnim uradništvom za pravne in materialne interese. S tem pove jasno, da hočemo ostati državni uradniki in da se bo organizacija tembolj borila za to pozneje, ko bo enotna in močnejša. Vse to so torej umetni in dobro preračunjeni

neresnični argumenti, s katerimi operirajo neučiteljski gospodje proti Deklaraciji in osamosvojitvi našega stanu.

— Naše načelne notranje zadeve se je polastila — dnevna strankarska politika in se povečini menda iz tega vidika tudi obravnava naše vprašanje. — Ta konstatacija, ki smo jo prejeli od večine poročevalcev dosedaj zborujočih društev, je zelo značilna. V splošnem učiteljstvo sanjo dobro uvideva, da imajo drugi prste vmes, zato smo prepričani, da se bo s to uvidevnostjo učiteljstvo tudi otreslo teh tujih vplivov in bo odločno zavrnilo vse tuje eksponente.

— Poziv. Ker hoče tov. predsednik nekako sam določiti čas zborovanja, ga opozarjam, naj ne preže od članov podpisane okrožnice in odbora, ki mu ga je postavilo ob stran isto članstvo, na katero apelira v 5. številki »Učit. Tov.« Društvene zadeve se morajo razčistiti doma, da ne bo v časopisju nepotrebnih razjasnjevanj. Kdor pa je bil pristojen podpisati zahtevo za zborovanje, naj se javno oglasi, ker sile ne bomo trpeli v društvu. — Fr. Učeniški kar. odbor-nik.

— Nov naskok na neodvisnost naše organizacije in našega mišljenja. Te dni prejemajo posamezni učitelji neko novo povsem politično deklaracijo z naročilom, da jo naj predlože na zborovanjih okrajnim učiteljskim društvom. S tem hočejo gotovi krogi doseči, da bi učiteljstvo ne stavilo složno izprememjalnih predlogov k naši stanovski Deklaraciji, ampak da bi se učiteljstvo pričelo medseboj boriti na življenje in smrt za stanovsko ali politično deklaracijo in bi dobili proti Deklaraciji »častno manišno ter preperečli soglasen sklep«, kakor pišejo nekateri naokrog po društvih.

— Polna političnih »šlagerjev« je nova deklaracija, ki jo je pričela »tajna roka« širiti med učiteljstvo. Opozarjamo, da je Meziško društvo popolnoma pravilno in pravočasno predložilo našo stanovsko Deklaracijo poverjenštvu, v skladu s poslovnikom. Če ni prišla v razpravo seje ožjega sosveta 9. jan., je to krivda bivšega poverjenika, ki te ni hotel dati v razpravo. Popolnoma pravilno se je razpravljala naša stanovska Deklaracija na seji širjega sosveta dne 10. jan. in je pravilno oddana sedaj okrajnim društvom v razpravo. Predsedniki torej niso dolžni dati vsiljene nove politične strankarske deklaracije v razpravo in jo naj društva kratkoma jo zavrnejo. V splošnem se na ta nova politična deklaracija ne tiče stanovskih vprašanih ter je zelo zmedena. Navaja stvari, katerim naša stanovska Deklaracija ne nasprotuje in jih tudi ne ogroža: mesto o stanovskem pravcu govori o političnem pravcu, o ustavnih problemih in se vidi na prvi pogled, da je niso izdelali učitelji, temveč politiki, zato jo tudi niso predložili poverjenštvu, temveč jo pod roko vsiljujejo učiteljstvu.

— 15% popust. Z ozirom na to, da je članom celiskega učiteljskega društva g. predsednik naznanil, da ima to društvo pri Učiteljski tiskarni, kot združnik 15% popust, moramo njegovo poročilo v toliko popraviti, da velja ta popust le za društvo, če si nabavljata potrebnščine, člani pa dobe popust le v tem slučaju, če tudi sami pristopijo kot združniki k Učiteljski tiskarni.

— Kočevari tenjo naše učitelje v slovenski Belokrajini. Protest Belokranjskih sokolskih društev. V času, ko poganjajo Grki s krvnim nasiljem naše tužne brate Srbe, ki tiče pod tujim jarmom, ker se priznavajo za Srbe in ko hočejo nasilni Italijani z ognjem in mečem uničiti naše slovenske domove in odvzeti materinsko besedo ogromnemu ter najbolj zavednemu delu našega naroda, v sedmem letu naše narodne svobode, smo doživeli v slovenski Belokrajini, da nam pretepaio Kočevari naše učitelje, ker so zahtevali od njih spoštovanja državnega jezika. Zato protestirajo belokranjska Sokolska društva v Črnomlju, Metliki, Gradacu, Semčju, Vinici in v Bojancih, kot narodne organizacije proti temu nasilju Kočevarjev. Ob enem izjavljamo, da bomo pazili z budnim očesom na vse one, ki bi se predrznili obljubljeni Kočevarjem, da bo zopet vzpostavljen nemški pouk v šolah slovenske Belokrajine. Od sreske uprave v Črnomlju pa zahtevamo, da kaznuje krivce na najostrejši in najenergičnejši način in s tem prepereči za bodočnost podobna protinarodna in predrzna početja v naši Belokrajini. — »V pesti sila, v srcu odločnost, v mislih domovina.« — Odbori Belokranjskih Sokolskih društev. — O tem dogodku nismo prejeli od

Belokranjskega učiteljskega društva nobenega obvestila in ne protesta.

— Natečaj Lige ameriških šolskih društev (Amerikan School Cit'zenship League). Omenjena liga razpisuje tudi letos natečaj za aktualne teme, ki se ga lahko udeleži vsak učenec katerekoli države. Te teme se glase: 1. Kako naj pospešuje vzgoja svetovno prijateljstvo? (za učence srednjih šol in učiteljske). 2. Kako se naj organizira svet v svrhu preprečenja vojne? (za starejše učence osnovnih šol). Določene so 3 nagrade za vsak tema: po 75, 50 in 25 dolarjev. Natečaj se zaključil 1. junija 1926. Priponba. Za izvršitev so dani precej podrobni predpisi. Ako hočejo nastavniki osnovnih in višjih šol pokreniti to akcijo in žele podrobnejših informacij, se naj blagovoljno obrniti na Ped. št. krožek v Mariboru, Cankarjeva ulica 5.

— O priliki zborovanja Učiteljskega društva za srez Laško 12. dec. 1926 je predaval o temi: »Filozofija življenja« tov. Vitko Jurko, uravilneli na Dolu pri Hrastniku, kar se je v svoječasnem poročilu pomotoma izpustilo. Ker je v svojih izjavianjih podal žive zlede iz domačega društva, mu je njegov referat nad vse dobro uspel.

— Mlad tovariš piše: Večina je za Deklaracijo, samo spregovoriti ne sme, ker »je premlada, še ni nič skušala, nima pravice, ne dela nič«... in se ne pusti voditi na vrvice, kakor medvedi...

— Okrajna učiteljska društva: Belokranjsko, Gornjegrajsko, Kranjsko, Ljubljansko, Ljubljanska okolica, Mariborsko, Mursko Soboško, Radovljisko in Slovenjgraško še niso poslala članskih izkazov. Prosimo ponovno, da store to v najkrajšem času.

Poverjenštvo UJU — Ljubljana.

— »Naš glas«, glasilo združenja slovenskih srednješolcev v Italiji. Izšla je četrta številka s sledečo vsebino: Ob 125-letnici Prešernovega rojstva (J. K.), Borba (Tone Petrušek-Petrov), Iz improvizacija (Drago Gervais), Literarne drobline (Maksim Češinsky), Prijateljica Alma (Volkovi Mirjam), Odsvit (Joža), Leo Fatur (Maksim Češinsky), O bistvu in o duhu Gentilijeve srednješolske reforme (L. Č.), Prosveta in srednješolska mladina. — Društvena sentenca. — Mi in sodobni aktualni problemi naše manjšine (Br. Dobravski), Južno podne. (Pr. M. Antura), Intelektualno i moralno vaspitanje (Jerko Marin), Bele žene (A. O.—k.), Nekdo tiho plaka (A. O.—k.) in Vestnik. — Vsem čitateljem, ki se zanimajo za dijaški pokret v Primorju, ga najtopleje priporočamo. Naročnina za Jugoslavijo: posamezna številka 5 Din, četrtletno 15 Din, polletno 30 Din, celoletno 60 Din. — Naroča se za pri upravniku za Slovenijo: Mercina Dušan, Ljubljana, Verstovškova ulica 14/I., Vila Croatia.

— Poverjenikom in članom Slovenske Šolske Matice! Izdaja knjig Slovenske Šolske Matice za leto 1925, je zakasnela za dobra dva meseca. Krivdo na tem nosijo nekateri poverjeniki, ki na ponovne urgence niso pravočasno vpslali podpisaneemu članski seznamov za leto 1925., na podlagi katerih se more edino določiti knjižno naklado. Po svoječasnem obvestilu v »Učit. Tovarišu« je bil določen 10. december kot najkasnejši rok, do katerega bi moral biti članski sezname v rokah podpisaneega. Da sem na prejel vse izkaze, sem moral čakati še cela dva meseca, t. i. do 10. februarja. Vse letošnje zamudnike že sedaj opozarjam, da se bodo morali v bodoče ravnati nač po terminu, ki je določen že v Matičnih pravilih, če hočemo, da bodo Matične knjige redno izhajale, kar je pričakovati že pred Božičem vsakega leta. — Knjige za 1. 1925. so šle ta teden v stroje in upam, da pričnemo z raznošiljanjem istih, ako ne prei pa si-

VSE TOVARIŠE IN TOVARIŠICE KI NAMERAVAJO POHITETI LETOS NA VELIKI SOKOLSKI ZLET V PRAGO opozarjamo na

★

KRATKO SLOVNICO ČEŠKEGA JEZIKA ZA SLOVENCE

★

Broširana

knjiga stane Din 20.— brez poštnine.

NAROČILA SPREJEMA KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI